

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2019/1672**od 4. listopada 2019.****o akciji Europske Unije za potporu mehanizmu Ujedinjenih naroda za provjeru i inspekcije u Jemenu**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 28. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

- (1) Ured Ujedinjenih naroda za projektne usluge (UNOPS) 27. prosinca 2017. podnio je prijedlog s ciljem jačanja i širenja aktivnosti mehanizma Ujedinjenih naroda za provjeru i inspekcije (UNVIM) za dodatno razdoblje od godine dana, do ožujka 2019., posebno dodatnim ubrzavanjem postupka provjere komercijalnih pošiljaka i povećanjem sposobnosti UNVIM-a za raspoređivanje dodatnog osoblja i resursa u dotične luke.
- (2) Vijeće je 3. travnja 2017. i 25. lipnja 2018. usvojilo zaključke u kojima je podsjetilo na važnost osiguravanja učinkovite i pravodobne obrade komercijalnog pomorskog prometa u lukama na Crvenom moru, među ostalim i prijevoza goriva, te u potpunosti poduprlo održavanje UNVIM-a kao i potpunu i neometanu provedbu njegova mandata. Nadalje, Vijeće je u tim zaključcima navelo da namjerava razmotriti jačanje UNVIM-a.
- (3) Vijeće je 18. rujna 2018. na temelju zahtjeva UNVIM-a donijelo Odluku (ZVSP) 2018/1249 ⁽¹⁾. Tehnička provedba Odluke (ZVSP) 2018/1249 povjerena je UNOPS-u te se time namjerava UNVIM-u omogućiti da nastavi s ispunjavanjem svojih zadaća povezanih s praćenjem i inspekcijama u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a (RVSUN) 2216 (2015).
- (4) Strane koje sudjeluju u sukobu u Jemenu 13. prosinca 2018. potpisale su Sporazum iz Stockholma čije su odredbe potvrđene RVSUN-ovima 2451 (2018) i 2452 (2019). Vijeće je 18. veljače 2019. usvojilo zaključke u kojima je pozdravilo donošenje Sporazuma iz Stockholma kao i jednoglasno donošenje RVSUN-ova 2451 (2018) i 2452 (2019). Vijeće je ponovno pozvalo sve strane da olakšaju isporuku komercijalne robe, među ostalim i goriva, te je podsjetilo na činjenicu da je funkcioniranje luke Hodeide, uz luke Saleef i Ras Issu, iznimno važno za preživljavanje milijuna Jemenaca. Vijeće je ponovno izrazilo svoju potporu UNVIM-u s ciljem osiguravanja nastavka dotoka komercijalne robe u Jemen uz potpuno poštovanje svih relevantnih RVSUN-ova.
- (5) UNVIM je 24. lipnja 2019. donatorima podnio drugi prijedlog za proširene operacije, osobito u pogledu provedbe Sporazuma iz Stockholma. Prijedlog se odnosio na pojačanje operacija UNVIM-a od listopada 2019. do rujna 2020.
- (6) Unija bi trebala obnoviti potporu UNVIM-u za provedbu njegova mandata.
- (7) Nadzor nad ispravnim izvršenjem financijskog doprinosa Unije trebalo bi povjeriti Komisiji,

⁽¹⁾ Odluka Vijeća (ZVSP) 2018/1249 od 18. rujna 2018. o akciji Europske unije za potporu mehanizmu Ujedinjenih naroda za provjeru i inspekcije u Jemenu (SL L 235, 19.9.2018, str. 14).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Unija obnavlja potporu UNVIM-u za provedbu njegova mandata kako je utvrđen u relevantnim RVSUN-ovima, a posebno RVSUN-ovima 2216 (2015), 2451 (2018) i 2452 (2019). Opći ciljevi te potpore su da se doprinese ponovnoj uspostavi neometanog slobodnog dotoka komercijalnih proizvoda u Jemen osiguravanjem transparentnog i učinkovitog postupka provjere komercijalnih pošiljaka čije su odredište jemenske luke koje nisu pod kontrolom jemenske vlade i da se osnaži uloga UNVIM-a u provedbi odredaba Sporazuma iz Stockholma.

2. Posebni ciljevi ovog projekta su:

- povećanje dotoka komercijalnog tereta u Jemen dodatnim ubrzavanjem postupka provjere komercijalnih pošiljaka i promicanjem povjerenja brodarskih kompanija u pogledu dostupnosti luka Hodeide, Saleefa i Ras Isse u slučaju otvaranja tih luka za komercijalni pomorski promet;
- povećanje sposobnosti UNVIM-a za raspoređivanje u lukama Hodeidi, Saleefu i Ras Issi kako je utvrđeno u Sporazumu iz Stockholma i relevantnim RVSUN-ovima.

3. Ovom Odlukom Unija doprinosi troškovima povezanim s jačanjem UNVIM-a, a time pomaže u odgovaranju na potrebe jemenskog stanovništva u sklopu šire humanitarne strategije.

Detaljan opis projektnih aktivnosti naveden je u Prilogu.

Članak 2.

1. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”) odgovoran je za provedbu ove Odluke.

2. Tehnička provedba aktivnosti iz članka 1. povjerava se UNOPS-u. UNOPS tu zadaću obavlja pod odgovornošću Visokog predstavnika. U tu svrhu Visoki predstavnik sklapa potrebne aranžmane s UNOPS-om.

Članak 3.

1. Financijski referentni iznos za provedbu projekta iz članka 1. iznosi 4 458 333 EUR.

2. Rashodima koji se financiraju iznosom utvrđenim u stavku 1. upravlja se u skladu s postupcima i pravilima koji se primjenjuju na proračun Unije.

3. Komisija nadzire ispravnost upravljanja rashodima koji se financiraju iznosom utvrđenim u stavku 1. U tu svrhu ona sklapa sporazum o doprinosu s UNOPS-om. Sporazumom o doprinosu utvrđuje se da UNOPS mora osigurati vidljivost doprinosa Unije.

4. Komisija nastoji sklopiti sporazum o doprinosu iz stavka 3. u najkraćem mogućem roku nakon donošenja ove Odluke. Ona obavješćuje Vijeće o eventualnim poteškoćama u tom postupku i o datumu sklapanja sporazuma o doprinosu.

Članak 4.

1. Visoki predstavnik izvješćuje Vijeće o provedbi ove Odluke na temelju redovitih izvješća koja priprema UNVIM, među ostalim na temelju izvješća o mjesečnim sastancima Upravljačkog odbora UNVIM-a. Ta izvješća predstavljaju osnovu za evaluaciju koju provodi Vijeće.

2. Komisija dostavlja Vijeću informacije o financijskim aspektima provedbe projekta iz članka 1.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Ova Odluka primjenjuje se od 1. listopada 2019.

Ova Odluka prestaje važiti 12 mjeseci nakon datuma sklapanja sporazuma o doprinosu između Komisije i UNOPS-a iz članka 3. stavka 3.

Sastavljeno u Strasbourgu 4. listopada 2019.

Za Vijeće
K. MIKKONEN
Predsjednik

PRILOG

1. Kontekst

Rat u Jemenu uzrokovao je najozbiljniju svjetsku humanitarnu krizu. Više od 24 milijuna ljudi je ovisno o nekoj vrsti pomoći, a broj Jemenaca za koje je dostupnost hrane izrazito nesigurna nastavlja se povećavati. UN trenutačno u okviru svoje najveće operacije u povijesti opskrbljuje hranom više od 10 milijuna ljudi svaki mjesec. Od međunarodne zajednice zatražen je 2019. doprinos u visini od 4,2 milijarde USD u humanitarnoj pomoći, što je najveći zahtjev za pomoć na svijetu.

U tom kontekstu i dalje je ključno da se nastavi dotok komercijalnih proizvoda u zemlju. UN je kontinuirano pozivao strane u sukobu da osiguraju neometan dotok komercijalne robe, među ostalim i goriva, u Jemen. Operacionalizacijom mehanizma Ujedinjenih naroda za provjeru i inspekcije (UNVIM) 2016. trebali su se olakšati taj protok i oživjeti gospodarstvo zemlje u skladu s RVSUN-om 2216 (2015).

UNVIM je uspostavio svoje glavno sjedište operacija u Džibutiju s četvero inspektora, četiri ekipe sa psima tragačima za eksplozivom, 13 članova upravljačkog/tehničkog osoblja i do sedmero članova upućenog osoblja iz Ujedinjene Kraljevine. UNVIM je sada prisutan i u Džedi (dvoje promatrača), luci kralja Abdulaha (dvoje promatrača koji su u postupku zapošljavanja) i Hodeidi (petero promatrača, od kojih je troje već zaposleno). UNVIM je korišten za poticanje odnosa između UN-a (Ured Ujedinjenih naroda za projektne usluge (UNOPS)) i koalicije pod vodstvom Saudijske Arabije kao i jemenske vlade. Tijekom trajanja projekta organizirano je više sastanaka s brodarskim kompanijama kako bi se povećalo povjerenje i predvidljivost za izvoznike koji trguju s Jemenom.

Unija je odlučila poduprijeti UNVIM tako što je 18. rujna 2018. donijela Odluku Vijeća (ZVSP) 2018/1249. Odluka je donesena nakon što je Unija više puta istaknula važnost učinkovite i pravodobne obrade komercijalnog pomorskog prometa. Potpora koju je Unija pružila UNVIM-u akcijom EU-a za stabilizaciju na temelju članka 28. UEU-a omogućila je Uniji da: prisustvuje mjesečnim sastancima Upravljačkog odbora UNVIM-a, na kojima sudjeluju i predstavnici jemenske vlade i koalicije pod vodstvom Saudijske Arabije; uspostavi suradnju s koalicijom pod vodstvom Saudijske Arabije i jemenskom vladom; poboljša koordinaciju s drugim donatorima (osobito s Ujedinjenom Kraljevinom i Sjedinjenim Američkim Državama); i poveća vidljivost Unije u pogledu njezine potpore procesu pod vodstvom UN-a u Jemenu.

Strane u sukobu 13. prosinca 2018. potpisale su Sporazum iz Stockholma pod pokroviteljstvom UN-a. Postigle su dogovor o „vođeoj ulozi UN-a u pružanju potpore jemenskoj korporaciji luka na Crvenom moru u pogledu upravljanja lukama Hodeidom, Saleefom i Ras Issom i inspekcija u tim lukama kako bi se u njima primijenilo pojačano praćenje u okviru UNVIM-a”. Stoga je UNVIM i dalje ključan element u planu posebnog izaslanika UN-a za provedbu odredaba Sporazuma iz Stockholma.

Ured posebnog izaslanika UN-a ocijenio je da je napredak u tom pogledu ključan prije prelaska na politička savjetovanja među stranama. UNVIM je započeo s raspoređivanjem promatrača u luku Hodeidu 25. veljače 2019. i vodio je razgovore s lučkom upravom u pogledu uspostavljanja aktivnosti UNVIM-a. U te je razgovore uključena misija Ujedinjenih Naroda za potporu Sporazumu iz Hodeide (UNMHA). Sada je UNVIM-u potrebna daljnja potpora za njegove operacije, kao i za njegovo raspoređivanje u luke na Crvenom moru.

2. Postupak inspekcije i provjere u okviru UNVIM-a

Standardni operativni postupci UNVIM-a trenutačno se primjenjuju na: i. sva plovila iznad 100 metričkih tona čije je odredište jemenska luka koja nije pod kontrolom jemenske vlade i na sva plovila koja prevoze komercijalnu robu koju su kupili komercijalni ili vladini subjekti sa sjedištem u Jemenu s namjenom prodaje u Jemenu; i ii. bilateralnu pomoć iz država članica UN-a koja nije usmjerena preko pojedine agencije, fonda ili programa UN-a ili priznate međunarodne humanitarne organizacije.

Postupak provjere započinje kada brodarska kompanija preko www.vimye.org putem interneta podnese zahtjev za provjeru, učita sve potrebne dokumente i dostavi svu traženu dokumentaciju UNVIM-u. UNVIM u roku od 48 sati pregledava dokumentaciju i šalje obavijest vanjskim partnerima poput Ćelije za operacije evakuacije i humanitarne operacije (EHOC) snaga Koalicije. UNVIM potom odlučuje o tome treba li provesti inspekciju plovila na temelju vlastitog postupka u kojem se uzimaju u obzir nepodudarnosti u zaprimljenoj dokumentaciji, neprijavljena pristajanja u luku, sumnjivo kretanje plovila, isključivanje sustava za automatsku identifikaciju (AIS) dulje od četiri sata i povratne informacije vanjskih partnera. Inspekcije plovila provode se ili u luci u teritorijalnim vodama ili na moru u međunarodnim vodama.

Potom se ili dodjeljuje ili uskraćuje (što znači ukida, odbija ili povlači) certifikat o provjeri. UNVIM preko AIS-a nastavlja s praćenjem kretanja plovila kojemu je izdan certifikat o provjeri, uključujući: provoz do područja zadržavanja pod upravom Koalicije; kretanje od područja zadržavanja do područja sidrišta; i kretanje od sidrišta do veza za istovar. Praćenje koje provodi UNVIM obustavlja se kada plovilo kojemu je izdan certifikat o provjeri napusti jemenske luke na Crvenom moru nakon što istovari svoj teret i isplovi iz luke. Tijekom cijelog postupka UNVIM održava intenzivan kontakt s brodarskim kompanijama i zapovjednikom (kapetanom) plovila te ima ključnu ulogu u rješavanju svih problema s kojima se plovilo susretne na moru, uključujući posredovanje kod EHOC-a i Koalicije. Olakšavanje cijelog postupka provjere od strane UNVIM-a i stalna komunikacija UNVIM-a s brodarskim kompanijama ključni su za održavanje povjerenja međunarodnih linijskih brodara, a time i za osiguravanje da se komercijalni uvoz do većine jemenskog stanovništva nastavi usprkos aktualnom sukobu.

UNVIM je također nastojao otkloniti bojazni međunarodne zajednice brodara tromjesečnim sastancima s njihovim predstavnicima čime se osigurava ispravno razumijevanje i rješavanje njihovih poteškoća i izazova.

3. Opći ciljevi

Kako bi se osiguralo da UNVIM neometano provodi svoj mandat, opći je cilj akcije EU-a za stabilizaciju doprinijeti olakšavanju neometanog dotoka komercijalnih proizvoda u Jemen osiguravanjem transparentnog i učinkovitog postupka provjere komercijalnih pošiljaka čije su odredište jemenske luke koje nisu pod kontrolom jemenske vlade. To trenutačno, u skladu sa Sporazumom iz Stockholma, uključuje raspoređivanje UNVIM-a u luke Hodeidu, Saleef i Ras Issu na Crvenom moru.

Posebni ciljevi akcije EU-a za stabilizaciju su:

- povećanje dotoka komercijalnog tereta u Jemen ubrzavanjem postupka provjere komercijalnih pošiljaka i vraćanjem povjerenja brodarskih kompanija;
- povećanje sposobnosti UNVIM-a za raspoređivanje osoblja i resursa u regiju, a posebno u Hodeidu, Saleef i Ras Issu u skladu s odredbama Sporazuma iz Stockholma.

Ako se mandat ili potrebe UNVIM-a promijene tako da u pitanje dođe prikladnost ili relevantnost projekta u odnosu na ostvarenje prethodno navedenih ciljeva, doprinos Unije ponovno se procjenjuje u skladu s time.

4. Opis aktivnosti

UNOPS će biti odgovoran za tehničku provedbu projekta.

Aktivnost 1.: Povećanje broja osoblja UNVIM-a.

Potrebno je povećati broj operativnog osoblja, u prvoj fazi do ukupno devet, uz mogućnost dodatnog povećanja broja operativnog osoblja u kasnijoj fazi.

Devet članova operativnog osoblja bit će:

- sedam članova osoblja UNVIM-a koje treba rasporediti u Hodeidu: jedan službenik za koordinaciju, jedan savjetnik za sigurnost na terenu, jedan promatrač, jedna osoba za upravljanje skenerom, jedan asistent za protokol i operacije, jedan lokalni asistent za sigurnost i jedan administrativni asistent u Hodeidi;
- dvoje promatrača, od kojih jednog treba rasporediti u Saleef, a drugog u Ras Issu. Tim povećanjem kapaciteta omogućilo bi se učinkovito raspoređivanje UNVIM-a u luke na Crvenom moru.

Osim toga, financirat će se i pomoćno administrativno osoblje (financijski službenik, službenik za nabavu itd.) potrebno za provedbu akcije EU-a za stabilizaciju.

Planirane su sljedeće aktivnosti:

- UNOPS će zaposliti nove promatrače, inspektore i službenike u skladu s pravilima i postupcima zapošljavanja UNOPS-a;
- UNOPS će unaprijed obavijestiti ESVD o svakom otvaranju radnih mjesta.

Vremenski raspored: tijekom cijelog trajanja projekta.

Aktivnost 2.: Unajmljivanje dijela luke u Džibutiju i unajmljivanje ureda u Sani. Unija će nastaviti financirati unajmljivanje lučkih objekata kako bi se osigurala stalna lokacija za provedbu inspekcija. Osim toga, Unija će financirati unajmljivanje ureda u Sani koji služi kao privremeno sjedište osoblja UNVIM-a radi održavanja veze iz Hodeide i Džibutija i s tim gradovima.

Vremenski raspored: tijekom cijelog trajanja projekta.

Aktivnost 3.: Kupnja dodatne opreme za inspekcije: UNVIM će kupiti dodatnu opremu za inspekcije (kao što su skeneri) koja je potrebna za provedbu akcije EU-a za stabilizaciju. Time će se olakšati pravodobna inspekcija plovila u luci u Džibutiju i u međunarodnim vodama.

Planirane su sljedeće aktivnosti:

- razvoj tehničkih specifikacija trenutačno je u tijeku;
- pokretanje međunarodnog poziva za ponude za materijal i dodjela ugovora u skladu s postupcima nabave UNOPS-a;
- isporuka opreme i osposobljavanje relevantnog osoblja.

Vremenski raspored: tijekom prva četiri mjeseca projekta. Na kraju projekta otuđenje imovine provest će se u skladu s ugovorom potpisanim s Europskom komisijom.

Aktivnost 4.: Unaprjeđenje sigurnosti UNVIM-a: Ova će aktivnost biti namijenjena osiguravanju da operacije UNVIM-a u lukama na Crvenom moru ispunjavaju odgovarajuće sigurnosne zahtjeve i da se omogući pravilno obavljanje rada UNVIM-a

Planirane su sljedeće aktivnosti:

- razvoj tehničkih specifikacija trenutačno je u tijeku;
- pokretanje međunarodnog poziva za ponude za materijal i dodjela ugovora u skladu s postupcima nabave UNOPS-a;
- isporuka opreme i osposobljavanje relevantnog osoblja.

Vremenski raspored: tijekom prva četiri mjeseca projekta. Na kraju projekta otuđenje imovine provest će se u skladu s ugovorom potpisanim s Europskom komisijom.

Aktivnost 5.: Provedba projekta. UNOPS će nadgledati upravljanje programom. Taj nadzor treba uključivati izradu ciljeva prema fazama, unutarnja preispitivanja, nadgledanje sklopljenih ugovora i financijsko upravljanje. Predviđenim aktivnostima obuhvaćeno je sljedeće:

- nabava vanjskih usluga ili sporazum o posebnim uslugama za tehničku pomoć u provedbi projekta;
- financijsko i ugovorno upravljanje uslugama koje UNOPS daje u podugovor trećim stranama.

Vremenski raspored: tijekom cijelog trajanja projekta.

5. Očekivani rezultati

Jačanjem operativnih aktivnosti UNVIM-a očekuju se sljedeći rezultati projekta:

- sprečavanje ulaska zabranjenih predmeta u jemenske luke na Crvenom moru;
- olakšavanje slobodnog dotoka komercijalne robe u jemenske luke na Crvenom moru;
- pružanje potpore jemenskoj korporaciji luka na Crvenom moru u pogledu upravljanja lukama Hodeidom, Saleefom i Ras Issom i inspekcijama aktivnosti u tim lukama;
- izgradnja povjerenja u međunarodnoj zajednici brodara uvođenjem transparentnog i učinkovitog postupka za ulazak komercijalne robe u jemenske luke na Crvenom moru usprkos aktualnom sukobu;
- pružanje potpore jemenskoj vladi u zadovoljavanju potreba svojeg stanovništva za osnovnim potrepštinama koje nisu u potpunosti zadovoljene iz humanitarne pomoći i lokalnih izvora.

6. Procijenjeno trajanje

Predviđa se da će projekt trajati 12 mjeseci. Komisija i UNOPS potpisat će odgovarajući sporazum o doprinosu.

7. Vidljivost Unije

UNOPS je odgovoran za tehničku provedbu projekta i osigurat će odgovarajuću vidljivost financijske potpore Unije, primjerice u izvješćima, na događanjima ili na sastancima. Na svojoj dokumentaciji UNVIM-a bit će istaknuta zastava EU-a. UNVIM/UNOPS osigurat će prikladnu vidljivost na svojoj nepotrošnoj opremi kupljenoj sredstvima EU-a, uključujući prikaz logotipa EU-a. Ako bi se takvim prikazom mogli ugroziti povlastice i imuniteti UNOPS-a ili sigurnost njegova osoblja ili krajnjih korisnika, dogovorit će se odgovarajući alternativni aranžmani.

8. Sudjelovanje EU-a u Upravljačkom odboru UNVIM-a

Upravljački odbor UNVIM-a uključuje Kraljevinu Saudijsku Arabiju (zastupanu po EHOC-u i Ministarstvu obrane), Ujedinjene Arapske Emirate, jemensku vladu (zastupanu po časniku za vezu UNVIM-a sa sjedištem u Džibutiju i predstavniku Ministarstva prometa), UNOPS i Ured UN-a za koordinaciju humanitarnih poslova. Unija će nastaviti sudjelovati na mjesečnim sastancima Upravljačkog odbora UNVIM-a na isti način na koji Sjedinjene Američke Države, Nizozemska i Ujedinjena Kraljevina u svojstvu donatora UNVIM-a prisustvuju tim sastancima u „statusu promatrača”.

9. Izvješćivanje

UNVIM/UNOPS dostavljat će ESVD-u mjesečno izvješće radi preispitivanja napretka postignutog u ostvarivanju rezultata projekta. Ta će se izvješća dostavljati relevantnom tijelu Vijeća.

ESVD će izvješćivati relevantno tijelo Vijeća o mjesečnim sastancima Upravljačkog odbora UNVIM-a.

UNVIM/UNOPS svaka će tri mjeseca izravno u Bruxellesu izvješćivati relevantno tijelo Vijeća.

UNVIM/UNOPS dostavit će zaključno opisno i financijsko izvješće u roku od šest mjeseci od kraja provedbenog razdoblja.
